

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ (30 05)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>G Інженерія, виробництво та будівництво</i>
Спеціальність	<i>G1 Хімічні технології та інженерія</i>
Освітня програма	<i>Хімічні технології та інженерія</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>І курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити ЄКТС/ 60 год (Лекційні заняття – 6 год., семінарські заняття -2год., СР-52 год.)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік, модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>Лекції (3 лекції на початку семестру, згідно графіку сесії), Семінарські заняття (згідно графіку сесії)</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про викладачів	<i>Лектор, семінарські заняття: Жовта Ілона Іванівна, викладач кафедри історії, +380 93 037 07 09,</i>
Розміщення курсу	<i>Курси розміщені на дистанційній платформі «Сікорський» із застосуванням платформ Google classroom (код курсу: ygtfswn)</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Історія української культури» органічно доповнює нормативні освітні компоненти циклу загальної підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності «Хімічні технології та інженерія», та сприяє формуванню у здобувачів наукового світогляду й підвищенню рівня загальної ерудиції.

Предметом дисципліни «Історія української культури» є засвоєння цінностей і досягнень багатокультурної спадщини України й світу; розуміння основних етапів, процесів, подій історії української культури і культур національних спільнот України та української діаспори з давніх часів до сьогодення в контексті світового розвитку цивілізації.

Мета вивчення дисципліни – формування у майбутніх спеціалістів історичної та національної свідомості, загальнолюдських духовних цінностей; національної та релігійної толерантності, поваги до культури і звичаїв різних народів; виховання патріотизму; підвищення загальноосвітнього та культурного рівня студентської молоді; орієнтація особистості на засвоєння цінностей і досягнень багатокультурної спадщини України й світу, а також сприяння теоретичному осмисленню особливостей розвитку історико-культурного процесу в Україні, його впливу на сучасні суспільно-політичні процеси.

Відповідно до освітньо-професійних програм (ОПП) першого «бакалаврського» рівня вищої освіти після вивчення дисципліни студенти мають набути наступних **компетентностей**, таких як:

ЗК 07 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 08 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її

місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;

В результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати програмні результати навчання, таким як:

ПРН 13 Розуміння хімічної інженерії як складника сучасних науки і техніки, її місця у розвитку інженерії, української держави та загальноосвітньої культури.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

В структурно-логічних схемах (надалі –СЛС) ОПП «Хімічні технології та інженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти навчальна дисципліна «Історія української культури» входить до переліку нормативних дисциплін, спрямованих на формування загальних компетентностей фахівця.

Пререквізити – навчальна дисципліна викладається в 1-му семестрі 1-го курсу навчання з ОПП «Хімічні технології та інженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не залежить від інших навчальних дисциплін в структурно-логічній схемі освітньої програми. Основою вивчення навчальної дисципліни є базові знання з всесвітньої історії, України та інших гуманітарних, природничих й точних дисциплін, набутих в межах загальної середньої освіти.

Постреквізити - дана навчальна дисципліна формує навички / здатність у студентів зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області ОПП «Хімічні технології та інженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та згідно СЛС забезпечує освітній компонент «Культура мови та ділове мовлення» .

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Стародавня та середньовічна історія української культури

Тема 1.1. Вступ до дисципліни «Історія української культури

Тема 1.2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій

Тема 1.3 Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури

Тема 1.4 Українська культура XIV- першої половини XVII ст.

Тема 1.5 Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.

Розділ 2. Українська культура нового та новітнього часу

Тема 2.1 Українська культура XIX ст. – початку XX ст.

Тема 2.2. Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади. (1917–1991рр.)

Тема 2.3. Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур.

Тема 2.4. Культурно-суспільне життя української діаспори

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для підготовки до семінарського заняття та виконання трьох частин модульної контрольної роботи, самостійної роботи тощо використовується базова та додаткова література (надалі – література). Література, яку треба використовувати для опанування дисципліни, опрацьовується студентами самостійно із застосуванням інтернет-ресурсів, Google classroom. За умов дистанційного навчання можна користуватися літературою, яка розміщена у електронному вигляді на університетських та зовнішніх носіях.

4.1 Базова література.

1. Історія української культури: комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»./

Уклад.: С.О. Костишева, С.Ю. Босва, А.І. Махінько. К.: НТУУ «КПІ», 2023. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/57163>.

2. Історія української культури. Курс лекцій. / Сабадаш Ю.С. та ін. К.: Видавництво: Ліра-К, 2020, 168с.
URL://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2764/3/np_istor_ukr_kult_kurs_lektsii.pdf
3. Історія української культури: підручник / В.А. Качкан, О.Б. Величко, Н.М. Божко та ін. — 4-е видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2021, 368 с.
<https://archive.org/details/kultura01/page/25/mode/2up>
4. Історія української культури: навч. посібник / І.Я. Хома, А.О. Сова, Ж.В. Мина; за ред. І.Я. Хоми. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 356 с. URL: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FKhoma_Ivan%2FIstoriia_ukrainskoi_kultury.pdf
5. Лазарович М. Історія та культура України: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 731 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48079>.

4.2 Додатковою літературою

1. Бойко О. Д. Історія України : підручник. 9-те вид., доповнене. Київ: ВЦ «Академія», 2023. 560 с.
2. Бойко О. Новітня історія України 2014-2019 рр.: навчальний посібник. 2-те вид. К.: ВЦ «Академія», 2023. 224 с.
3. Букач В. М., Бакланова Н. М. Історія української культури. Словник- довідник: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Одеса: вид. Букаєв В. В., 2021. 216 с.
4. Гейштор А. Слов'янська міфологія. К.: Кліо, 2024. 416 с.: іл.
5. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України з додатками та доповненнями. Вид. 3-тє., стереотипне. К.: Корбуш, 2022. 720 с.: іл.
6. Історія української культури. Від стародавніх часів до XIX століття. Ілюстрована хрестоматія. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 320 с.
7. Історія української культури. Курс лекцій. / Сабадаш Ю.С. та ін. К.: Видавництво: Ліра-К, 2020, 168 с.
8. Історія української культури (Українська культура XX ст.): ілюстрована хрестоматія. У 3-х частинах. / за заг. ред. проф. Ю. С. Сабадаш. Ч. II. К.: Видавництво Ліра-К, 2022. 292 с.
9. Історія української культури (1993 - 2023): ілюстрована хрестоматія. У 3-х частинах. / за заг. ред. проф. Ю. С. Сабадаш. Ч. III. К.: Видавництво Ліра-К, 2024. 292 с
10. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Станом на 1 січня. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Романько І.І. Історія та культура української діаспори. Навчальний посібник. Частина перша. Кропивницький: Видавництво ЛА НАУ, 2020. 328 с.
12. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів. / В.М. Зотов та ін. К.: Центр учбової літератури, 2024. 264 с.

4.3. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека українця: <http://teka.ks.ua/>
2. Енциклопедія історії України. URL : <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
3. Звід пам'яток історії та культури України: Енциклопедичне видання: У 28 т. URL : <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>.
4. Ізборник: Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. URL : <http://izbornyk.org.ua/>
5. Культура та мистецтво України. URL : <http://histua.com/knigi/narisi-z-istorii-ukraini>
6. Культура України: історія української культури: відомі люди, побут, традиції: <http://k-ua.net/>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. UTL:<http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Музей видатних діячів української культури: <http://mvdud.kiev.ua/>
9. Український центр: <http://www.ukrcenter.com/>
10. 1000 років української культури: <http://1000years.uazone.net/>.

11. Сайт Інститут історії України Національної академії наук України:
<http://www.history.org.ua/>

12. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL : <http://www.ipiend.gov.ua/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Для вивчення навчальної дисципліни заплановано проведення трьох лекційних занять (на початку семестру), одного семінарського заняття та виконання модульної контрольної роботи у вигляді індивідуального семестрового завдання (з двох частин).

Під час вивчення навчального матеріалу застосовуються наступні **методи навчання**:

Метод навчання	Рекомендовано при проведенні занять	
	Лекційних	Семінарського
Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо))	+	
Словесний метод (лекція, бесіда, інструктаж тощо)	+	
Наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій)	+	+
Дискусійний метод		+
Ділова гра (метод активного творчого навчання)		
Частково-пошуковий, або евристичний, метод (організація активного пошуку рішення поставлених пізнавальних завдань)		+
Метод проблемного викладу (до викладу матеріалу: ставиться проблема - формується завдання на основі різних джерел і засобів .На занятті розглядається спосіб рішення задачі).		+
Дослідницький метод (самостійна пошукова робота з літературно-інформаційних джерел / завдань тощо та проведення аналізу матеріалу / завдання).		+

Відповідність методів навчання та оцінювання відображені в рейтинговій системі оцінювання, яка передбачає: творчі завдання на семінар та виконання модульної контрольної роботи у вигляді індивідуального семестрового завдання (з двох частин).

Нижче наведено розподіл аудиторних годин за темами курсу, календарний план їх проведення, контрольні заходи та система оцінювання

Назви розділів і тем	Лекції / год.	Семінар / год.	Оцінювання
Розділ 1. Стародавня та середньовічна історія української культури			
Тема 1.1. Вступ до дисципліни «Історія української культури	2	0,7	Семінарське заняття 1.1.
Тема 1.2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій			
Тема 1.3 Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури			
<i>Модульна контрольна робота №1.1</i>			МКР-1
Тема 1.4 Українська культура XIV- першої половини XVII ст.	2	0,6	Семінарське заняття 1.2.
Тема 1.5 Культурне життя в Україні в другій половині XVII-XVIII ст.			
<i>Модульна контрольна робота №1.2</i>			МКР-2
Разом за розділом 1	2	0,7	

Назви розділів і тем	Лекції / год.	Семинар / год.	Оцінювання
Розділ 2. Українська культура нового та новітнього часу			
Тема 2.1 Українська культура XIX ст. – початку XX ст.	2	0,7	Семинарське заняття 1.3
Тема 2.2. Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади. (1917–1991 рр.)			
Тема 2.3. Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур.			
Тема 2.4. Культурно-суспільне життя української діаспори			
<i>Модульна контрольна робота №1.3</i>			МКР-3
Разом за розділом 2	2	0,7	
<i>Залік</i>	<i>За графіком</i>		
Всього годин	6	2	

5.1. Лекційні заняття.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	<p>Тема 1.1 Вступ до дисципліни «Історія української культури <i>Перелік основних питань:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концептуальні підходи щодо визначення категорії «культури»: її сутності, функцій та структури. 2. Поняття світової та національної культури. 3. Періодизація, джерельна база, методологічні принципи вивчення історії української культури <p>Тема 1.2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій <i>Перелік основних питань:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Первісні культури на теренах сучасної України. 2. Культура народів Кімерії, Скіфії і Сарматії. 3. Антична культура полісів Північного Причорномор'я <p>Тема 1.3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури. <i>Перелік основних питань:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-історичні умови становлення і розвитку культури Київської Русі. 2. Мова, писемність, освіта, науково-технічні знання. Література і фольклор. 3. Містобудування та архітектура. Особливості Галицької архітектури. Живопис та декоративно-прикладне мистецтво. 4. Історичне значення культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Київська Русь як частина середньовічної європейської цивілізації
2	<p>Тема 1.4 Українська культура XIV- першої половини XVII ст. <i>Перелік основних питань:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національно-культурні процеси й духовне життя в Україні у XIV-XV ст. 2. Українська культура в XVI- першій половині XVII ст <p>Тема 1.5 Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст. <i>Перелік основних питань:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-історичні умови становлення і розвитку культури другої половини XVII- XVIII ст. 2. Освіта та наука. 3. Література, усна народна творчість, музика і театр. 4. Архітектура і живопис
3	Тема 2.1. Українська культура XIX ст. – початку XX ст.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
	<p><i>Перелік основних питань:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток української культури в першій половині XIX ст. 2. Українська культура в другій половині XIX ст. 3. Розвиток української культури в перше десятиліття XX ст.
	<p>Тема 2.2. Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади. (1917–1991 рр.)</p> <p><i>Перелік основних питань:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Освіта, наука, новітні тенденції, національна самобутність у театральному, образотворчому мистецтві та літературі у часи Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР. 2. Особливості національно-культурного будівництва в 1920-1930-ті роки. 3. Культура України в роки Другої Світової війни. 4. Українська культура в другій половині 1940-х – 1980-ті роки.
	<p>Тема 2.3. Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур.</p> <p><i>Перелік основних питань:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культурне життя України в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років XX ст. 2. Проблеми культурного розвитку українського суспільства в умовах поглиблення глобалізації на початку XXI ст. та в умовах повномасштабного вторгнення РФ в Україну 2022-2024 рр. 3. Християнська церква і духовне оновлення українського народу в умовах розбудови суверенної української держави. 4. Міжнародні зв'язки України в сфері освіти, науки, культури
	<p>Тема 2.4. Культурно-суспільне життя української діаспори</p> <p><i>Перелік основних питань:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми типологізації еміграції. Особливості процесу еміграції з України. 2. Культурні надбання української діаспори в Європі. 3. Внесок українців Америки та Австралії у світову та українську культуру.

5.2. Семінарське заняття.

Основне завдання семінарського заняття:

Семінарське заняття має за мету сприяти поглибленому засвоєнню і закріпленню теоретичних питань навчальної дисципліни; сформувати у студентів вміння працювати з історичною, суспільно-політичною, науковою та навчально-методичною літературою, сприяти розвитку мовної культури, логічного мислення, загальної культури особистості з урахуванням спеціальності, обраної студентом, а також навичок готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії, робити науково обґрунтовані оцінки досягненням минулого та сучасного рівня історико-культурного розвитку; узагальнювати, критично осмислювати та адекватно оцінювати нагромаджений в історії зарубіжний та вітчизняний історико-культурний досвід.

№з/п	Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію та висловлять власну думку з обґрунтування з наступних напрямів
1	Витоки української культури Історія української культури як наука і навчальна дисципліна
2	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства
3	Українська культура литовсько-польської доби (XIV – перша половина XVII ст.)

№з/п	Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію та висловлять власну думку з обґрунтування з наступних напрямів
4	Українська культура другої половини XVII – XVIII ст. Феномен українського бароко
5	Культура України XIX- початку XX ст. Національно-культурне відродження
6	Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади (1917–1991 рр.)
7	Сучасна українська культура
8	Еволюція української діаспори як соціокультурної системи

Питання до тем надано в додатку Б.

Платформа дистанційного навчання:

Для кращого засвоєння матеріалу навчальної дисципліни в період дистанційної роботи, використовується електронна пошта, платформа дистанційного навчання «Сікорський» на основі системи Google Classroom та платформа для проведення онлайн-зустрічей Google Meet та ZOOM, за допомогою яких:

- спрощується розміщення методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, літератури тощо;
- здійснюється зворотній зв'язок зі студентами щодо навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- перевіряються і оцінюються виконані завдання;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, дотримання графіку подання навчальних/індивідуальних завдань та їх оцінювання

6. Самостійна робота студента.

Самостійна робота передбачає: підготовку та виконання завдань з модульної контрольної роботи; підготовку доповіді (реферату) за обраною студентом теми на семінарське заняття; підготовку доповіді на семінарське заняття та до участі в обговоренні питань відповідної теми; опрацювання рекомендованих джерел та літератури; створення презентацій для візуального супроводу доповіді за обраною темою на семінарському занятті; підготовку до заліку тощо.

6.1. Теми для самостійного опрацювання не передбачені.

6.2. Підготовка семінарського заняття. Для підготовки до семінарського заняття студенту необхідно опрацювати заплановану базову та допоміжну літературу, рекомендовані джерела та підготувати матеріал для його обговорення на занятті. Перелік тем для підготовки до семінарського заняття надано в додатку Б. На це студенту виділяється 43 годин СР.

6.3. Модульна контрольна робота. На підготовку до МКР відводиться до трьох годин СР (на кожну з трьох частин по 1 годині СР). Перелік питань для підготовки до МКР надано у Додатку В.

6.4. Залік. Залік проводиться згідно графіку сесії після написання студентами трьох частин модульної контрольної роботи, доповіді та роботи на семінарському занятті. За результатами набраних рейтингових балів за семестр здобувач отримує залік без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша 60. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингові бали від 40 до 59, або бажають підвищити свій результат – складають залікову контрольну роботу або проходять співбесіду за заліковими питаннями.

На підготовку до заліку відводиться 6 годин СРС. Перелік питань для підготовки до заліку надано у Додатку А. В період дистанційного навчання залік може бути проведений згідно графіку занять за допомогою Google Classroom та платформи для проведення онлайн-зустрічей Google Meet.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Студентам рекомендується дотримуватись правил відвідування занять, поведінки на них та підготовки до них.

7.1. Правила відвідування занять:

Лекції. Сьогодні стрімкий приріст нового наукового знання, формування новітніх наукових концепцій та невпинний розвиток техніки значно випереджає процес створення сучасних

навчальних видань. Тому для студентів дуже важливо відвідувати лекції, на яких висвітлюватиметься модерний, систематизований навчальний матеріал, демонструватимуться наукові презентації в обсязі достатньому для опанування навчальної дисципліни студентом. Студенту буде складно належним чином підготуватися до семінарського заняття, виконати модульну контрольну роботу якщо він не буде відвідувати лекції.

Семінарські заняття. Студентам рекомендується обов'язково відвідати семінар, бо остаточний рейтинговий бал значною мірою залежить саме від результатів роботи на цьому семінарському занятті. Активна участь студента на семінарському занятті є бажаною. Відсутність на семінарському занятті або непередготовленість до нього призводить до зниження підсумкового рейтингу з навчальної дисципліни.

7.1.Правила виконання завдань:

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Історія Української культури», студенти:

1) В період між лекціями та семінарським заняттям:

- надають перелік обраних ними тем проблематичних питань до модульної контрольної роботи (три питання) та тему на семінарське заняття;
- опрацьовують історичну, суспільно-політичну, наукову та навчально-методичну літературу;
- виконують три частини модульної контрольної роботи із застосуванням платформи «Сікорський» або Google-диску викладача;
- опрацьовують матеріал за обраною темою семінарського заняття та готують доповідь (реферат) за власним планом на основі вивчення джерел та літератури з обов'язковим посиланням на них. До доповіді готують власноруч підготовлені презентації. Прикріплюють підготовлений матеріал до Google-класу або на Google-диск викладача;
- опрацьовують матеріал за темами що готують інші студенти на семінарське заняття.

2) на семінарському занятті:

- доповідають за обраною темою семінарського заняття у супроводженні власноруч підготовленою презентацією;
- обґрунтовують сформульовані власні позиції та свою позицію з теми семінару;
- беруть участь у дискусіях за темами, що розглядаються на семінарському занятті, роблять власний аналіз та узагальнення наукової інформації;
- за потреби отримують дозвіл до виконання залікової контрольної роботи.

Завдання та матеріали для проведення модульної контрольної роботи та на семінарське заняття формуються викладачем на основі навчального матеріалу та подаються у Google Classroom або в іншій формі.

7.2.Правила поведінки на заняттях.

Опрацьовуючи матеріал навчальної дисципліни «Історія Української культури» студенти на лекціях уважно слухають лектора та за потреби записують важливу інформацію. Допускається діалог між студентами і викладачем у формі питань і відповідей. Також на початку першої лекції лектор надає інформацію, щодо вимог до рейтингової системи оцінювання та термінів виконання завдань.

На семінарському занятті студенти роблять усну доповідь та проголошують її, демонструють презентації, висловлюють власну думку з питань обраної теми, беруть участь у дискусіях. Очікується, що кожен студент має: бути готовим по всім питанням запланованих тем студентів групи на семінар; доповнювати доповіді інших студентів та висловлюватиме власну думку під час тематичних обговорень за темою доповіді відповідного студента.

Допускається використання ноутбуків, планшетів, телефонів для реалізації навчальних цілей. При цьому варто намагатися висловлювати думку самостійно, а не зачитувати чужі тексти. Викладач критично аналізує виголошені доповіді, коментує допущені помилки, модерує дискусії між студентами.

Під час пошуку інформації з підготовки до модульної контрольної роботи та теми на семінарське заняття в мережі Інтернет рекомендується використовувати надійні й перевірені джерела.

Тематика лекцій і семінарів висвітлена у робочій програмі дисципліни (силабусі), яка розміщена в Електронному кампусі, на вебсайті кафедри Університету на якій викладач читає дану дисципліну, платформі «Сікорський» (Google Classroom).

7.3.Заохочувальні та штрафні бали

Заохочувальні бали

Студентів заохочують до науково-дослідницької роботи та оприлюднення її результатів, зокрема до участі у Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції "Україна: історія, культура, пам'ять", яку щорічно організовує кафедра історії КПІ ім. Ігоря Сікорського. Тези, виголошені на конференції з тематики навчальної дисципліни оцінюються додатковими балами. Студенти разом із викладачем визначаються з темою тез, доступними джерелами та літературою. Також під керівництвом викладача студенти ознайомлюються з вимогами оформлення та подають тези на конференцію.

Заохочується участь студентів у щорічній олімпіаді з «Історії України» (за умови більше 80% правильних відповідей додатковими балами).

Виконання творчого завдання (наприклад, написання есе за рекомендованою викладачем кінострічкою, наукові проекти та ін.) оцінюються додатковими балами.

Згідно п.2.7. Положення <https://osvita.kpi.ua/node/37> сума заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Штрафні бали можуть нараховуватись за порушення політики доброчесності (використання матеріалу без відповідних посилань, подання чужої роботи як своєї).

Штрафні бали за несвоєчасне виконання модульної контрольної роботи або відсутність на лекційному / семінарському занятті не застосовуються.

Згідно п.2.7. Положення <https://osvita.kpi.ua/node/37> сума штрафних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

7.4.Політика крайніх термінів та перескладань.

Пропущене семінарське заняття можна відпрацювати на консультації шляхом усної доповіді, демонстрації презентації та висловлення власної думки з обраної теми. Для перескладання пропущених модульних контрольних робіт студенту потрібно звернутися до викладача, який організує перескладання та відпрацювання у визначений ним термін.

7.5.Політика університету

Академічна доброчесність.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Норми етичної поведінки.

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: здійснюється під час роботи студентів в сесійний період і має на меті перевірити рівень підготовки студентів з навчальної дисципліни. Модульна контрольна робота (у

вигляді індивідуального семестрового завдання) розділена на дві частини та проводиться за кожним розділом навчальної дисципліни. Під час семінару студенти доповідають за обраними темами та беруть участь у дискусіях за темами, що розглядаються на семінарському занятті.

Календарний контроль: не передбачено.

Семестровий контроль: залік

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) роботу на одному семінарському занятті та включають в себе: доповідь (реферат) та його оформлення, презентацію до доповіді, виступ за темою та роботу на занятті (участь у дискусіях);
- 2) модульну контрольну роботу яка складається з трьох частин у вигляді :
 - виконання трьох творчих завдань з дискусійних питань з трьох розділів дисципліни;
 - тестових завдань із застосуванням тестів на платформі «Сікорський» з кожного розділу дисципліни протягом 30 хв. кожна.

Система оцінювання контрольних заходів :

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Робота на семінарському занятті та включає в себе:	64	64	1	64
	- Оформлення доповіді (реферату)		15		
	- Оформлення презентації		15		
	- Доповідь за обраною темою семінару та робота на занятті (участь у дискусіях)		34		
2.	Модульна контрольна робота	36	18	2	36
	Всього	100			100

1. Робота на семінарських заняттях

Робота студента складається із *трьох* компонентів: доповіді на семінарському занятті та активної роботи на ньому; оформлення матеріалів з доповіді (реферату) та презентації до неї.

1.1 Критерій оцінювання оформлення доповіді (реферату):

«Відмінно»: тема розкрита повністю (не менше за 90% потрібної інформації). У висновках надано відповідні обґрунтування та особистий погляд на проблему. Оформлення роботи відповідає вимогам прописаним в силабусі.	15-14 балів
«Добре»: тема розкрита достатньо повно (не менше за 75% потрібної інформації). У висновках надано з незначними неточностями обґрунтування та/або особистий погляд на проблему. Робота має незначні неточності в оформленні.	13-11 балів
«Задовільно»: тема розкрита неповно (не менше за 60% потрібної інформації), при цьому у висновках недостатньо обґрунтована. Робота має значні неточності в оформленні.	10 балів
«Достатньо»: тема розкрито не менше ніж на 40 %, при цьому у висновках обґрунтування не повне. Оформлення роботи не відповідає вимогам прописаним у силабусі.	9 балів
«Не задовільно»: розкриття теми до семінару та її оформлення не відповідає вимогам до «Достатньо».	0 балів

1.2 Критерій оцінювання оформлення презентації до доповіді:

«Відмінно»: тема розкрита повністю (не менше за 90% потрібної інформації).. Оформлення презентації відповідає вимогам прописаним в силабусі.	15-14 балів
«Добре»: тема розкрита достатньо повно (не менше за 75% потрібної інформації). Презентація має незначні неточності в оформленні.	13-11 балів
«Задовільно»: тема розкрита неповно (не менше за 60% потрібної інформації). Презентація має значні неточності в оформленні.	10 балів
«Достатньо»: тема розкрито не менше ніж на 40 %. Оформлення презентації не відповідає вимогам прописаним у силабусі.	9 балів

«Не задовільно»: розкриття теми до семінару та оформлення презентації до неї не відповідає вимогам до «Достатньо».	0 балів
--	---------

1.3 Критерій оцінювання доповіді на семінарі:

«Відмінно»: тема розкрита повністю (не менше за 90% потрібної інформації). Надано відповідні обґрунтування та особистий погляд на проблему. Надано правильні та повні відповіді на запитання (не менше за 90% потрібної інформації). Окрім доповіді студент брав активну участь в роботі семінару.	34-31 балів
«Добре»: тема розкрита достатньо повно (не менше за 75% потрібної інформації). Надано з незначними неточностями обґрунтування та/або особистий погляд на проблему. Надано достатньо повні відповіді на запитання (не менше за 75% потрібної інформації). Окрім доповіді студент взяв активну участь в роботі семінару.	30-26 балів
«Задовільно»: Тема розкрита неповно (не менше за 60% потрібної інформації), недостатньо обґрунтована. Відповіді на запитання не повні (не менше за 60% потрібної інформації). Окрім доповіді студент брав участь в роботі семінару.	25-22 балів
«Достатньо»: тема розкрито не менше ніж на 40 %, обґрунтування не повне. Надано не повні відповіді на запитання (не менше за 60% потрібної інформації). Окрім доповіді студент брав участь в роботі семінару. АБО Студент не підготував доповідь на семінар але взяв активну участь в обговоренні питань семінару та проявив ерудованість та обізнаність з матеріалів семінару.	21-20 балів
«Не задовільно»: доповідь до семінару не відповідає вимогам до «Достатньо». Тема не розкрита, відсутній особистий погляд на проблему, неповні відповіді на запитання . Студент не брав участі в обговоренні питань семінару.	0 балів

2. Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота складається з 2 частин.

Ваговий бал однієї частини МКР – 18 балів. Максимальна кількість балів за МКР становить - 18балів *2частини МКР - 36 балів.

Критерій оцінювання однієї частини МКР

«Відмінно»: відповіді повні та правильні (не менше за 90% потрібної інформації)	18-16 балів
«Добре»: достатньо повні відповіді (не менше за 75% потрібної інформації)	15-13 балів
«Достатньо»: неповні відповіді (не менше за 60% потрібної інформації)	12-11 балів
«Не задовільно»: відповіді відсутні або невірні (менше за 60% потрібної інформації)	0 балів

Для того, щоб отримати найвищий рейтинг, студенту потрібно брати активну участь на семінарському занятті, виголошувати належно підготовлені й аргументовані усні доповіді з тем що винесені на семінарське заняття, активно доповнювати відповіді інших студентів, чітко й логічно висловлювати власну позицію з дискусійних питань, своєчасно виконувати МКР.

До зниження рейтингу студента призводить: невиконання МКР; неналежна підготовка до семінару; неточності, неповнота, помилки у відповідях чи ґрунтуваннях на не достовірних історичних джерел.

Викладач до початку семінарського заняття перевіряє та оцінює подані студентом роботи до семінарського заняття (доповідь, презентацію) та три частини МКР. На семінарі викладач оцінює доповідь студента та його активну участь в роботі семінарського заняття. Відповідні результати викладач вносить до модулю «Поточний контроль» Електронного кампусу.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом <https://osvita.kpi.ua/node/182>.

Умови допуску до семестрового контролю: наявність не менше 40 балів та виконання всіх частин МКР не менше, ніж на «достатньо».

Залік отримується студентом без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі або опитуванні по питаннях до заліку. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі або при опитуванні.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

Залікова контрольна робота або опитування проводиться за графіком.

Залікова робота оцінюється із 100 балів та складається з двох питань. (максимальна кількість балів за 1 питання складає 50 балів)

Критерій оцінювання залікового питання

«Відмінно»: повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації)	50-45балів
«Добре»: відповідь на питання в цілому розкрито (не менше за 75% потрібної інформації)	44-38балів
«Достатньо»: неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	37-30балів
«Не задовільно», неповна відповідь (менше за 60% потрібної інформації) або відповідь відсутня	0 балів

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента).

Рекомендований перелік питань:

- до семестрового контролю (заліку) надані в **додатку А** до силабусу.
- до творчих завдань на семінарське заняття з дисципліни надані в **додатку Б** до силабусу;
- до модульної контрольної роботи з двох розділів дисципліни надані в **додатку В** до силабусу.

Вимоги до оформлення:

- творчих завдань з дискусійних питань надані в **додатку В 1** до силабусу;
- доповіді (реферату) надані в **додатку Г** до силабусу;
- презентації надані в **додатку Д** до силабусу.

При наявності у студента документів підтверджуючих його участь у олімпіадах та наукових конференціях (міських, міжміських, Всеукраїнських тощо) за темою семінарського заняття або розділу навчальної дисципліни викладач може зарахувати як результат навчання за відповідним фрагментом змісту навчальної дисципліни. Додаткова валідація даних результатів неформального навчання не передбачається (згідно п. 2.2. Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті <https://osvita.kpi.ua/node/179>.)

Позааудиторні заняття.

Можлива участь студентів у:

- науково-дослідницькій роботі та оприлюдненні її результатів, зокрема, на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Україна: історія, культура, пам'ять», яку щороку проводить кафедра історії та інших;
- олімпіаді з історичних дисциплін в тому числі з «Історії України», що проводиться на кафедрі історії.

Дистанційне навчання.

Можливе синхронне та асинхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій (Google Meet, Zoom тощо) та освітньої платформи дистанційного навчання «Сікорський» (Google Classroom).

Інклюзивне навчання .

Допускається.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус) складено:

Викладач кафедри історії, Ілона ЖОВТА

Ухвалено кафедрою історії (протокол № 14 від 18 червня 2025р.)

Погоджено Методичною комісією ХТФ (протокол No 10 від 26.06.2025 р.

Додаток А
Перелік питань до семестрового контролю (заліку)

Зразок залікового білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти _____ **першого (бакалаврського)** _____
(назва ступеня)

Спеціальність ***GI Хімічні технології та інженерія*** _____
(код і назва напрямку підготовки)

Освітня програма ***Хімічні технології та інженерія*** _____
(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна ***Історія Української культури*** _____
(назва)

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № _____

1 *Питання з I блоку питань*

2 *Питання з II блоку питань*

Затверджено на засіданні кафедри ***Історії*** _____
(назва кафедри)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 202 р.

Завідувач кафедри історії _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПИТАННЯ для формування залікових білетів *

Питання I з блоку питань

1. Дайте визначення поняття «культура», характеризуйте її сутність, структуру і функції.
2. Охарактеризуйте культурні пам'ятки первісних суспільств на території України. Визначте, які археологічні пам'ятки України свідчать про вдосконалення знарядь праці та перехід до нового способу життя.
3. Коли виникло мистецтво? Охарактеризуйте найдавніші пам'ятки мистецтва на території України.
4. Поясніть, чи була трипільська культура визначним явищем в історії України й чи справедливе твердження про трипільців як предків українського народу? Обґрунтуйте свою думку.
5. Дайте оцінку розвитку культури кіммерійців, скіфів і сарматів. Який слід вони залишили в культурі українського народу?
6. Визначте місце і роль міст-держав Північного Причорномор'я в історії української культури. Відповідь обґрунтуйте конкретними прикладами.
7. Охарактеризуйте культуру, вірування та звичаї давніх слов'ян.
8. Проаналізуйте, яку роль відіграло прийняття християнства для культурного розвитку Русі. Поясніть, чому з усіх тогочасних релігій вибір було зупинено на православ'ї.
9. Чи досягла Київська Русь за князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого свого найвищого культурного розвитку? Відповідь обґрунтуйте.
10. Назвіть та охарактеризуйте культурні пам'ятки Давньої Русі, які дійшли до наших днів. Яке значення вони мають для українського народу?
11. Розкрийте особливості розвитку декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва Київської Русі в XI – XII ст.

12. Чи досягла за князя Данила Галицько-Волинська держава найвищого культурного розвитку? Відповідь обґрунтуйте.
13. Поясніть чому в літературі Київської Русі та Галицько-Волинської держави переважали спільні літературні жанри.
14. Визначте особливості музичної культури Давньої Русі XI – XIII ст. та Галицько-Волинської держави.
15. Назвіть і порівняйте основні архітектурні пам'ятки Київської Русі та Галицько-Волинської держави XI – XIV ст.
16. Що Вам відомо про проживання в Україні у середньовічну добу груп населення інших народів? Визначте специфічні риси розвитку їхньої матеріальної та духовної культури.
17. Дайте оцінку суспільно-політичному устрою і покажіть його вплив на розвиток культури України у XIV – XVI ст.
18. Розкрийте суть поняття «полемічна література» та причини появи такої літератури в Україні.
19. Дайте оцінку стану релігійного життя та ролі церкви в українському суспільстві у XVI – першій половині XVII ст.
20. Дайте характеристику діяльності братств. Яке значення вона мала для розвитку культури та формування національної свідомості українського народу?
21. Покажіть на прикладах, які особливості мав український живопис у другій половині XVI – XVII ст., які ціннісні і моральні принципи утверджувалися в ньому?
22. Чому пам'ятки писемності середньовіччя є водночас пам'ятками образотворчого мистецтва? Відповідь аргументуйте прикладами.
23. Визначте особливості культури України в другій половині XVII – у XVIII ст. Які події української історії суттєво вплинули на розвиток культури цього періоду?
24. Порівняйте стан освіти в Україні у XVI – першій половині XVII ст. та в другій половині XVII – у XVIII ст.
25. Поясніть як пов'язані між собою шкільна драма, інтермедія, вертеп і з'ясуйте, коли в Україні зародився професійний театр.
26. Чи досяг розвиток освіти, науки і літератури в Україні у середині XVII – на початку XVIII ст. загальноєвропейського рівня? Відповідь обґрунтуйте.
27. Поясніть розмаїття літературних жанрів України у другій половині XVII – у XVIII ст. і коротко охарактеризуйте козацькі літописи того часу.
28. Поясніть, чому в другій половині XVII – у XVIII ст. розвиток культури був одним із чинників консолідації українського народу.
29. Охарактеризуйте українську барокову архітектуру XVII – XVIII ст. і вкажіть чим відрізняється бароковий храм від храму княжої доби.
30. Дайте оцінку діяльності вищих навчальних закладів освіти, які діяли на українських землях у XVIII ст.
31. Охарактеризуйте розвиток суспільно-політичної та філософської думки в Україні у XVII – XVIII ст.
32. Сформулюйте версію, чи була Україна протягом XVII – XVIII ст. містком, що поєднував Росію із західноєвропейською цивілізацією. Відповідь обґрунтуйте.
33. Розкрийте особливості культури Запорозької Січі.

Питання II з блоку питань

34. Дайте визначення поняття «національно-культурне відродження», охарактеризуйте основні етапи цього процесу в Україні.
35. Проаналізуйте, в чому полягають основні досягнення української музичної культури XIX ст.
36. Охарактеризуйте освітянські реформи XIX ст. в Україні та їх наслідки. Які вищі навчальні заклади було відкрито на Наддніпрянщині?
37. Коротко охарактеризуйте творчість художників кінця XIX – початку XX ст., наприклад: О.Архипенка, К.Малевица, Ф.Кричевського, О.Богомазова, І.Їжакевича, М.Бойчука.
38. Проаналізуйте відмінності та схожі риси у розвитку культури в Наддніпрянській і Західній Україні XIX ст.
39. Розкрийте причини посилення русифікаторської політики царизму та її суть в Україні у XIX ст.

40. Порівняйте практичні кроки, які зробили уряди Центральної Ради, гетьмана П.Скоропадського і Директорії для відродження та розвитку української культури?
41. Дайте визначення понять «коренізація», «українізація». Які зміни відбулись у культурному житті у період «українізації»?
42. Покажіть суперечливість розвитку культури в Україні у 20 – 30-ті рр. ХХ ст. та негативний вплив на неї тоталітарної системи.
43. Коротко охарактеризуйте театральне життя УРСР у 20 – 30-ті рр.
44. Користуючись конкретним фактичним матеріалом, покажіть, чи підпорядковували митці творчість під час Другої світової війни обороні країни, героїчним подвигам народу.
45. Покажіть на прикладах, що у повоєнні роки українська культура розвивалася у складних і суперечливих умовах. Чим це обумовлюється?
46. Дайте аргументовану оцінку періоду «відлиги» в розвитку культури.
47. Поясніть, у чому полягала суперечливість розвитку культури Української РСР у 60 – 80-ті рр. ХХ ст.?
48. Охарактеризуйте розвиток української культури в умовах кризи радянської системи, намалюйте схему її еволюції та визначте фактори, які впливали на це.
49. Чи настав у кінці ХХ ст. в Україні період національного відродження? Виділіть фактори, які сприяють розвитку національної культури на сучасному етапі.
50. Поясніть, як на культурне життя України вплинули соціально-економічні трансформації 90-х рр. ХХ ст.
51. Охарактеризуйте основні досягнення сучасної літератури та образотворчого мистецтва. Як вплинули на них розпад СРСР і утворення незалежної України?
52. Дайте характеристику освітній політиці незалежної України та визначте основні здобутки і прорахунки.
53. Розкрийте суть, періодизацію та соціально-економічні наслідки сучасної науково-технічної революції для українського суспільства.
54. Визначте особливості сучасної співпраці України з іншими державами в різних галузях культури.
55. Дайте оцінку науковим досягненням учених КПІ ім. Ігоря Сікорського в умовах розгортання науково-технічної революції. Визначте роль КПІ ім. Ігоря Сікорського в реалізації інноваційних програм розвитку України.
56. Проаналізуйте досягнення українців діаспори в різних країнах світу, виділіть провідні організації та рухи.
57. Поясніть яку роль українська діаспора відіграє в державотворенні та культурному житті сучасної України.
58. Визначте основні особливості культурного життя національних меншин сучасної України.
59. Охарактеризуйте стан релігійного життя України у роки незалежності. Дайте оцінку державній політиці щодо релігії та церкви та порівняйте з політикою, що проводилася за радянських часів.
60. Охарактеризуйте загальний рівень духовної культури сучасної України.

Додаток Б

Перелік тем доповідей на семінарське заняття (рефератів) за темами:

№ п/п	Назва теми до семінарського заняття та перелік тем доповідей
1	<p>Історія української культури як наука і навчальна дисципліна.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська національна культура в контексті світової. 2. Охарактеризуйте сучасний стан історії культури як науки. 3. Дайте визначення понять «масова» та «елітарна» культура. Простежте розвиток масової та елітарної культури в незалежній Україні. 4. Проаналізуйте типи і напрямки молодіжної субкультури в Україні. 5. Розкрийте основні положення державної програми відтворення видатних пам'яток історії та культури України.
2	<p>Витоки української культури</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культурні пам'ятки кам'яного віку. Трипільська археологічна культура: поширення, характерні ознаки. 2. Культурні пам'ятки епохи бронзи і заліза. Культура грецьких колоній Північного Причорномор'я. 3. Слов'янська доба в культурі українських земель. 4. Культурна спадщина народів Криму доби раннього Середньовіччя. 5. Охарактеризуйте особливості містобудування у колоніях Північного Причорномор'я. 6. Визначте стилістичні особливості скіфського мистецтва. 7. Проаналізуйте характерні риси язичницької культури Давньої Русі напередодні прийняття християнства. 8. Дослідіть місце людини і природи в язичницькому світогляді.
3	<p>Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запровадження християнства у Київській Русі та його значення для еволюції культури. 2. Писемність, освіта, література, наукові знання, архітектура, образотворче та прикладне мистецтво, музика Київської Русі. 3. Соціокультурні процеси та мистецькі здобутки Галицько-Волинського князівства. 4. Внесок інших народів до історико-культурної спадщини Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. 5. Охарактеризуйте «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона як визначну пам'ятку риторичної спадщини Київської Русі. 6. Проаналізуйте розвиток літописання доби Київської Русі, розкрийте зміст «Повісті швидкоплинних літ» та її значення для історії української культури. 7. Висвітліть роль монастирів в розвитку культури Київської Русі. 8. Визначте характерні риси та особливості храмових споруд – архітектурних пам'яток доби Галицько-Волинського князівства. 9. Простежте розвиток ремісничої справи в Галицько-Волинському князівстві. 10. Розкрийте внесок галицьких діячів культури – «премудрого книжника» Тимофія, «хитреця» Авдія і «словетного співця» Митуси в розвиток української культури.
4	<p>Українська культура литовсько-польської доби (XIV – перша половина XVII ст.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ренесансно-реформаційні ідеї в українській культурі. 2. Освіта, наука, книгодрукування, просвітницька діяльність братств, література, музика, театр, архітектура та образотворче мистецтво. 3. Феномен козацької культури. 4. Діалог та взаємодія національних культур у Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій, особливості розвитку культури народів українських земель під владою Молдавського та Московського князівств, Османської імперії, Угорщини. 5. Дайте характеристику релігійній полеміці, її основних ідей та представників. 6. Простежте розвиток Ренесансних ідей в українській культурі XVI -XVII ст. 7. Охарактеризуйте діяльність українських гуманістів XV – XVI ст.

№ п/п	Назва теми до семінарського заняття та перелік тем доповідей
	<p>8. Розкрийте наслідки Берестейської церковної унії 1596 р. для розвитку української культури.</p> <p>9. Проаналізуйте розвиток усної народної творчості: дум, історичних пісень XIV- першої половини ХУП ст., розкрийте їх тематику та особливості.</p> <p>10. Висвітліть культурні зв'язки України з державами Центральної та Західної Європи.</p>
5	<p>Українська культура другої половини XVII – XVIII ст. Феномен українського бароко</p> <p>1. Суспільно-політична ситуація в Україні у другій половині XVII – XVIII ст. та її вплив на українську культуру.</p> <p>2. Розвиток освіти і науки. «Золота доба» Києво-Могилянської академії.</p> <p>3. Літописання і література, усна народна творчість, музична і театральна культура, архітектура, живопис епохи бароко.</p> <p>4. Особливості розвитку культури народів України в період Гетьманщини, російського та австрійського панування.</p> <p>5. Проаналізуйте діяльність Києво-Могилянської академії (1701) та розкрийте її значення як першого загальноосвітнього вищого навчального закладу у Східній Європі.</p> <p>6. Зробіть аналіз розвитку природничих і технічних знань другої половини ХУП- ХУІІІ ст.</p> <p>7. Розкрийте зміст і історичне значення літопису Самійла Величка як явища українського літературного бароко.</p> <p>8. Проаналізуйте вплив ідей Відродження та Реформації на розвиток української літератури. Дайте характеристику українського епосу XVII – XVIII ст.</p>
6	<p>Культура України XIX- початку XX ст. Національно-культурне відродження</p> <p>1. Сутність національно-культурного відродження, його періодизація.</p> <p>2. Освіта та наука, «Просвіти», наукові товариства, український літературний процес, театр, музика, національний стиль в архітектурі та образотворчому мистецтві.</p> <p>2. Українська культура доби Першої світової війни та революцій.</p> <p>3. Національно-культурні процеси в житті національних меншин України.</p> <p>5. Розкрийте реалістичні традиції у творчості Т. Шевченка – художника.</p> <p>6. Проаналізуйте основні стилі (імпресіонізм та експресіонізм, неоромантизм, український авангард) в українській культурі кінця XIX – початку XX ст..</p> <p>7. Висвітліть розвиток освіти, літератури та мистецтва на західноукраїнських землях в XIX – на початку XX ст.</p> <p>8. Простежте українську тематику в творчості відомих російських художників.</p> <p>9. Охарактеризуйте основні стилі в українській архітектурі XIX – початку XX ст.</p> <p>10. Дайте характеристику кобзарству як соціально-культурному явищу.</p>
7	<p>Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади (1917–1991 рр.)</p> <p>1. Відродження української культури в умовах національно-демократичної революції (1917-1920 рр.)</p> <p>2. Культурне будівництво у радянській Україні в 20—30-ті рр.</p> <p>3. Державна політика в сфері культури в УРСР в 1940-х – 1980-ті роки.</p> <p>4. Культурне життя національних меншин України.</p> <p>5. Поясніть, в чому полягав суперечливий характер розвитку української культури в 1930-ті роки. Аргументуйте свою думку.</p> <p>6. Дайте оцінку внеску діячів науки і культури України у розгром німецько-фашистських окупантів.</p> <p>7. Проаналізуйте розвиток науки і техніки в радянський період. Дайте оцінку науковим досягненням радянських учених, охарактеризуйте розвиток ракетної техніки, космонавтики, використання атомної енергії в мирних цілях.</p> <p>8. Визначте особливості радянської політики у сфері культури 60-80-х рр.</p> <p>9. Дайте оцінку досягненням радянської системи освіти, запровадженню загальнообов'язкової середньої освіти.</p>

№ п/п	Назва теми до семінарського заняття та перелік тем доповідей
	<p>10. Висвітліть новаторські течії в живопису, образотворчому мистецтві України в радянський період.</p> <p>11. Розкрийте значення включення Південної Бессарабії, Хотинщини та Північної Буковини, Закарпаття до УРСР для розвитку культури угорців, румунів, словаків, німців, молдаван, представників інших національностей</p>
8	<p>Сучасна українська культура</p> <p>1. Культурне життя України в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років ХХ ст.</p> <p>2. Реформування системи освіти в Україні. Стан, перспективи науково-технічного розвитку сучасної України.</p> <p>3. Розвиток української літератури, кіномистецтва і театру, образотворчого та музичного мистецтва. Проблеми розвитку української культури в умовах російсько-української війни 2022-2024 рр.</p> <p>4. Особливості культурного життя національних меншин.</p> <p>5. Охарактеризуйте нові явища і тенденції в українській літературі та мистецтві кінця ХХ – початку ХХІ ст.</p> <p>6. Визначте особливості культурного відродження на сучасному етапі. Висвітліть міжнародні зв'язки України у сфері освіти, науки, культури.</p> <p>7. Проаналізуйте досягнення НТР і проблеми екології в Україні. Дайте характеристику діяльності видатних діячів науки і техніки – випускників і викладачів НТУУ «КПІ», основних напрямів міжнародного співробітництва НТУУ «КПІ» у науково-освітній сфері, його перспектив.</p> <p>8. Проаналізуйте розвиток українського музичного мистецтва у ХХІ ст.: естрадної, класичної, альтернативної музики.</p> <p>9. Простежте основні тенденції розвитку української архітектури та мистецтва кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст.</p> <p>10. Охарактеризуйте діяльність українських і зарубіжних культурно-громадських організацій, фондів, товариств.</p>
9	<p>Еволюція української діаспори як соціокультурної системи</p> <p>1. Проблеми типологізації еміграції. Особливості процесу еміграції з України.</p> <p>2. Видатні діячі культури — представники української діаспори та їх внесок у світову культуру.</p> <p>3. Українська діаспора у процесі державотворення та культурному житті сучасної України. Фінансова, воєнна, гуманітарна допомога Україні під час російсько-української війни 2022- 2024 рр.</p> <p>4. Поясніть, чому Українська діаспора Чехословаччини перетворилась на центр інтелектуальної і творчої думки у міжвоєнний період.</p> <p>5. Проаналізуйте особливості суспільно-політичного та культурного життя української діаспори в Канаді.</p> <p>6. Розкрийте внесок українців Америки у світову та українську культуру.</p> <p>7. Визначте особливості української музичної культури діаспори.</p>

Додаткові теми на семінар

1	Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій
	<p>1. Культура доби палеоліту та мезоліту.</p> <p>2. Неолітична революція та культура енеоліту.</p> <p>3. Трипільська культура: територія поширення, будова поселень; керамічний посуд. Духовна культура та мистецтво.</p> <p>4. Трипільська культура: міфи і життя населення.</p> <p>5. Скіфська культура та стилістичні особливості скіфського мистецтва.</p> <p>6. Культура епохи бронзи і заліза: мистецтво, культура знаряддя будова поселень.</p> <p>7. Кіммерійці. Мистецтво кіммерійців.</p> <p>8. Культура сарматських племен.</p>

	9. Особливості дохристиянської культури давніх слов'ян.
2	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури
	<ol style="list-style-type: none"> Особливості культури в часи Київської Русі. Особливості храмового будівництва доби Галицько-Волинського князівства. Християнство: запровадження, значення для еволюції культури. Давньоруська мова: походження, місце між слов'янських мов, азбука. Освіта на Русі: розвиток природничих наук, літописання, живопис, церковна та світська музика. Архітектура: містобудування, оборонна, світська та церковна. Фрески, мозаїка давньоруського іконопису, книжкова мініатюра.
3	Українська культура XIV- першої половини XVII ст.
	<ol style="list-style-type: none"> Релігійна полеміка XVI – першої половини XVII ст., її основні ідеї та представники. Характеристика соціально-політичних умов розвитку українських земель XIV – першої половини XVII ст. Національно-культурні процеси у ВКЛ і Речі Посполитій. Діяльність П. Русина і значення його творчості. Книгодрукування на українських землях у складі Речі Посполитої. Ренесансна архітектура у Львові: будівлі та архітектори. Діяльність Києво-Могилянської академії, її значення як першого загальноосвітнього вищого навчального закладу на українських землях. Діалог та взаємодія національних культур у Великому князівстві Литовському й Речі Посполитій.
4	Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.
	<ol style="list-style-type: none"> Загальна характеристика соціально-історичних умов становлення і розвитку культури другої половини XVII-XVIII ст. Українське бароко. Феномен барокової свідомості. Шкільні реформи кінця XVIII ст. Православні колегіуми, єзуїтські навчальні заклади. Розвиток архітектури, образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва. Музична культура, освіта. Театр, вертеп, балаган.
5	Українська культура XIX ст. – початку XX ст.
	<ol style="list-style-type: none"> Українська культура в контексті слов'янського відродження (кінець XVIII – перша половина XIX ст.). Характеристика соціально-політичних умов історичного періоду XIX – початку XX ст. Українське національне відродження, його періодизація. Основні особливості розвитку науки, архітектури, скульптури, садово-паркового мистецтва (кінець XVIII – перша половина XIX ст.). Освіта в другій половині XIX ст. Освітні реформи 60 – 70-х рр. XIX ст. Університетська освіта на українських землях у Російській і Австро-Угорській імперіях. Музичне мистецтво. Діяльність українських музичних товариств, гуртків, хорових капел. Розвиток театральної справи. Творчість Л. Українки і її значення для української культури. Стан літератури і мистецтва на початку XX ст., його основні напрями (реалізм, модернізм: імпресіонізм, символізм, неоромантизм, футуризм). Модернізм, неокласицизм, український стиль в архітектурі.
6	Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади (1917–1991 рр.).
	<ol style="list-style-type: none"> Українська культура в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр.) Характеристика спадщини УСС в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр.). Мистецькі течії в Україні у 1920-ті рр. Український авангардизм.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Загальна характеристика культури в роки національно-демократичної революції 1917–1921 рр. 5. Основні особливості політики та розвитку освітньої культури у 1917 – 1921 рр.: освітня політика, заходи уряду, законодавство. 6. Театральне життя в Україні у 20-30-ті рр. Л. Курбас і модерний театр «Березіль». 7. Розвиток української культури під час Другої світової війни. 8. Постать О. Довженка. Його діяльність як письменника і кінорежисера. 9. Рух «шістдесятників». Посилення русифікації. Арешти представників інтелігенції. 10. «Українське поетичне кіно»: представники і їх сценарії кінофільмів. 11. Зміст та роль політики гласності у розвитку української культури. Політизація сфери культури.
7	Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Масова» та «елітарна» культура, розвиток масової та елітарної культури в незалежній Україні. 2. Культурне життя України в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років ХХ ст. 3. Особливості розвитку освіти, науки і культури в період незалежної України. 4. Особливості розвитку театрів, музичної культури (українські пісні, фестивали) образотворчого мистецтва. 5. Постмодернізм в сучасній українській культурі. 6. Феномен В. Марчука в образотворчому мистецтві. 7. Творчість С. Жадана і його вплив на сучасну українську культуру. 8. Феномен театру «ДАХ» і діяльність режисера В. Троїцького. 9. Сучасне українське кіно: тенденції та особистості.
8	Культурно-суспільне життя української діаспори
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність українських і зарубіжних культурно-громадських організацій, фондів, товариств у сучасній Україні. 2. Діяльність «нью-йоркської групи»: представники і творчість. 3. Форми та засоби етнічного самовиявлення закордонних українців. 4. Роль української діаспори у збереженні історико-культурної пам'яті і духовному відродженні України. 5. Феномен української еміграції. 6. Діяльність української діаспори у Франції і її заходи у сфері культури.

Вимоги до оформлення надані додатку Г даного силабусу.

Додаток В

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр»*

форма навчання

Заочна

ЗАВДАННЯ ДО ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ З ДИСКУСІЙНИХ ПИТАНЬ ДО МКР

ЗАВДАННЯ до МКР 1.1.

1. Дайте визначення поняття «культура», характеризуйте її сутність, структуру і функції.
2. Визначте відмінності у поняттях «субкультура» і «контркультура». Назвіть представників і рухи.
3. Дайте оцінку поняттю «масової культури» і її роль в українському суспільстві.
4. Охарактеризуйте культурні пам'ятки первісних суспільств на території України. Визначте, які археологічні пам'ятки України свідчать про вдосконалення знарядь праці та перехід до нового способу життя.
5. Релігійні вірування первісних людей: коротка характеристика.
6. Поясніть, чи була трипільська культура визначним явищем в історії України й чи справедливе твердження про трипільців як предків українського народу? Обґрунтуйте свою думку.
7. Охарактеризуйте археологічні культури кочівників бронзового віку на теренах України.
8. Окресліть поховальні обряди кочівників на теренах України. Опишіть символіку курганів.
9. Дайте оцінку культурам кіммерійців, скіфів і сарматів. Який слід вони залишили в культурі українського народу?
10. Охарактеризуйте «звіриний стиль» у мистецтві скіфів. Які образи переважали на ювелірних виробах?
11. Визначте роль культу зброї у кіммерійців, скіфів і сарматів та опишіть пов'язані з ним легенди.
12. Визначте місце і роль міст-держав Північного Причорномор'я в історії української культури. Відповідь обґрунтуйте конкретними прикладами.
13. Дайте оцінку культурним зв'язкам греків і скіфів у Північному Причорномор'ї.
14. Охарактеризуйте культуру, вірування та звичаї давніх слов'ян.
15. Опишіть особливості одягу давніх слов'ян та їхніх коштовностей.
16. Охарактеризуйте появу писемності у слов'ян.
17. Назвіть та охарактеризуйте культурні пам'ятки Давньої Русі, які дійшли до наших днів.
18. Проаналізуйте спільне і відмінне в архітектурі Візантії та Русі на прикладі церковних споруд.
19. Назвіть особливості іконографічного мистецтва часів Русі. Зазначте іконописні школи і майстрів.
20. Дайте характеристику будівництву руських міст. Назвіть особливості у плануванні міста.

ЗАВДАННЯ до МКР 1.2.

1. Охарактеризуйте Ренесанс на теренах України у XV – XVI ст. на прикладі архітектурних пам'яток Львова.
2. Книгодрукування на теренах України: постаті і центри.
3. Розкрийте роль Острозького колегіуму як тогочасного освітнього центру.
4. Охарактеризуйте меценатство князів Острозьких і вплив на українську культуру.
5. Дайте оцінку діяльності Києво-Могилянського колегіуму. Назвіть визначних представників та їхнє досягнення у науках чи творчості.
6. Опишіть розвиток драматургії XVIII ст. і вертепне дійство як новий феномен у житті українського суспільства.
7. Охарактеризуйте розвиток суспільно-політичної та філософської думки в Україні у XVII – XVIII ст.
8. Розкрийте постать Г. Сковороди та його діяльність як філософа і письменника. Розкрийте поняття «сродної праці» у творчості цього культурного діяча.
9. Охарактеризуйте українську барокову архітектуру XVII – XVIII ст. і вкажіть її особливості.
10. Дайте оцінку «козацькому бароко». Назвіть основні пам'ятки та архітекторів.
11. Розкрийте особливості освіти на теренах Гетьманщини та навчання дітей козацької старшини у європейських університетах.
12. Проаналізуйте діяльність І. Мазепа як культурного діяча. Назвіть приклади його меценатської діяльності.
13. Охарактеризуйте барокову музику та її представників. Окремо проаналізуйте оперу як твір в репертуарі українських композиторів.
14. Дайте оцінку діяльності українських капел при імператорському дворі.
15. Проаналізуйте пам'ятки українського літописання. Визначте місце козацьких літописів у тогочасному літописанні та їхні основні сюжети.
16. Дайте оцінку змінам в українській літературі XVIII ст.
17. З'ясуйте вплив епохи Просвітництва на культурне життя в Україні. Окресліть ідеї та їх відображення у творах українських інтелектуалів.
18. Проаналізуйте «Енеїду» І. Котляревського та її вплив на формування української мови.
19. Дайте оцінку «Історії Русів» та розкрийте основну мету написання цього твору.
20. Охарактеризуйте вплив масонства на культурне життя в тогочасній Україні.

ЗАВДАННЯ до МКР 1.3.

1. Охарактеризуйте національне відродження на теренах України, етапи та його представників.
2. Висвітліть постать Т. Шевченка та І. Франка на тлі епохи. Проаналізуйте роль поетів як носіїв української національної ідеї.
3. Дайте оцінку діяльності старої та нової громад у культурному житті українців XIX ст. Назвіть представників і їхні заходи.
4. Проаналізуйте театральне життя XIX ст. на теренах України. Розкрийте діяльність труп М. Садовського та М. Кропивницького та їх репертуар.
5. Висвітліть український модернізм у культурі: течії і митці.
6. Охарактеризуйте феномен родини Кричевських і зазначте їх внесок у розвиток української культури.
7. Розкрийте поняття «українського авангардизму» та назвіть його представників.

8. Окресліть вплив М. Хвильового та «літературної дискусії» на українську культуру 20-30-тих рр. ХХ ст.
9. Проаналізуйте вплив воєн та трагедій на мистецьке життя України у ХХ -ХХІ ст.
10. Дайте оцінку «шістдесятництву» як руху. Назвіть митців та їх діяльність.
11. Окресліть діяльність І. Миколайчука як актора і режисера. Визначте його внесок в українське поетичне кіно.
12. Дайте характеристику українській культурі в період застою. Висвітліть тенденції, які панували серед українських митців.
13. Окресліть діяльність У. Самчука як представника української діаспори та його внесок у висвітленні Голодомору 1932–1933 рр.
14. Розкрийте поняття «масової української культури» та назвіть її представників.
15. Висвітліть створення фестивалів української пісні. Назвіть осіб, які причетні до створення української естради.
16. Охарактеризуйте феномен О. Забужко й основні теми у її творчості.
17. Дайте оцінку сучасному українському кіномистецтву та проаналізуйте відображення війни у кінокартинах.
18. Висвітліть сучасних українських художників та особливості їх стилей (В. Марчук, А. Криволап, О. Ройтбурдт, І. Чічкан та ін.).
19. Дайте відповідь на питання: Чи існує український постмодернізм? Обґрунтуйте свою думку.
20. Охарактеризуйте театральне життя в сучасній Україні. Назвіть театри і представників.

Зразок оформлення документу з МКР

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1.X

Навчальна дисципліна « ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Максимальний бал за модульну контрольну роботу – 18 балів

Дата виконання _____ Група _____ Аббревіатура групи _____

Студент _____ **ПІБ студента** _____

Обране проблемне питання

Тема проблемного питання обраного студентом

ВІДПОВІДЬ:

Вимоги до відповіді:

- 1. повинна бути не більше ніж на 2-3 сторінки.*
- 2. може супроводжуватись рисунками, таблицями, картами тощо.*
- 3. при використанні інформаційних джерел обов'язково вказати на них посилання в тексті. Посилання на текст зазначається коротко у квадратних дужках номер джерела в списку використаних джерел і літератури (приклад: «[Текст абзацу]...[10]»).*

Висновки

Висновки обов'язково повинні мати обґрунтований особистий погляд студента на дане питання

Список використаних джерел і літератури

Список використаних джерел – слід розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Оформлюється список відповідно до чинного ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» або ж до одного з міжнародних стилів оформлення публікацій.

Основні вимоги до документу

- Мова – державна.
- Обсяг: 2-3 сторінки.
- Формат сторінок – А 4, орієнтація – книжка.
- Шрифт та кегель – Times New Roman, 13-14.
- Міжрядковий інтервал – 1 – 1,5.
- Поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 15 мм.

Зберегти документ. Перейменувати документ за прикладом:

БС-301_ФБМІ_МКР1-X_ПРИЗВИЩЕ Ім'я

Роботу необхідно прикріпити в класі до відповідної МКР

Додаток Г
Вимоги до оформлення доповіді (реферат)
з навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр»*

форма навчання

заочна

Доповідь студента на семінарське заняття оформлюється у відповідності до загальних вимог реферату.

Одне зі значень слова «реферат» (від лат. «referro» – доповідати, повідомляти) – це доповідь на будь-яку тему, підготовлена на підставі критичного огляду інших джерел¹. Методика реферування полягає в послідовному здійсненні операцій, пов'язаних з оцінкою, відбором, аналізом і узагальненням відомостей, які містяться в первинному джерелі².

Теми доповідей студенти можуть вибрати у додатку Б до даного силабусу.

I. Загальні вимоги до документу
Загальні рекомендації

- Мова – державна.
- Стиль – науковий.

Вимоги до оформлення

Обсяг: 10-15 сторінок без списку використаних джерел і літератури.

- Формат сторінок – А 4.
- Шрифт та кегель – Times New Roman, 14.
- Міжрядковий інтервал – 1,5.
- Поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.
- Простий план.

Структура

Документ складається з таких частин:

- титульний аркуш (додаток Г 1);
- зміст (додаток Г 2);
- вступ;
- основна частина;
- висновок;
- список використаних джерел і літератури.

Титульний аркуш. При оформленні титульного аркуша враховується шаблон, наведений у додатку Г 1 до методичних рекомендацій.

Номер сторінки на титульному аркуші не ставиться.

Зміст містить перелік розділів, підрозділів і номери сторінок до них.

Вступ. Складається з постановки проблеми, обґрунтування її актуальності.

Основна частина. Перед тим, як приступити до написання основної частини, необхідно визначитися з назвами розділів і підрозділів – основні вимоги до реферату. В роботі

¹ Кононенко В. О. Реферат // Українська бібліографічна енциклопедія. 23.06.2014. URL: <https://cutt.ly/3TrOpmR>

² Варенко В. М., Горбунова О. В. Референтна справа. URL: <https://cutt.ly/qTrIXN8>

необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати досліджень, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології³.

Текст може супроводжуватися ілюстраціями, які допомагають розкрити мету й завдання.

Висновок. У висновку наводяться основні результати, отримані студентом особисто, стисло викладаються підсумки проведеного дослідження⁴ та надані відповідні обґрунтування та особистий погляд на обрану тему.

Список використаних джерел і літератури слід розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку⁵.

Оформлюється список відповідно до чинного ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» або ж до одного з міжнародних стилів оформлення публікацій: MLA (Modern Language Association) style; APA (American Psychological Association) style; Chicago/Turabian style; Harvard style; Vancouver style.

II. Загальні вимоги до оформлення текстової частини документа

Сторінки мають бути пронумеровані. Першою є титульна сторінка, але на ній номер сторінки не ставиться, поточну нумерацію розпочинають указувати зі сторінки «Зміст». Номер сторінки ставлять у правому верхньому куті сторінки без крапки.

Розділи

1. *Заголовки структурних частин* роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ», друкують великими літерами з вирівнюванням по центру сторінки.

Кожен із цих підрозділів розпочинається з нової сторінки. Переносити слова у заголовку та підкреслювати їх не дозволяється. Структурні частини роботи, такі як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. (Не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ»).

2. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу (за допомогою «нерозривного переносу» комбінацією клавіш «**Enter + Shift**»).

Підрозділи, пункти

1. *Заголовки підрозділів* друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: «2.3» (третій

³ Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. 2007. № 6. С. 6.

⁴ Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. С. 160.

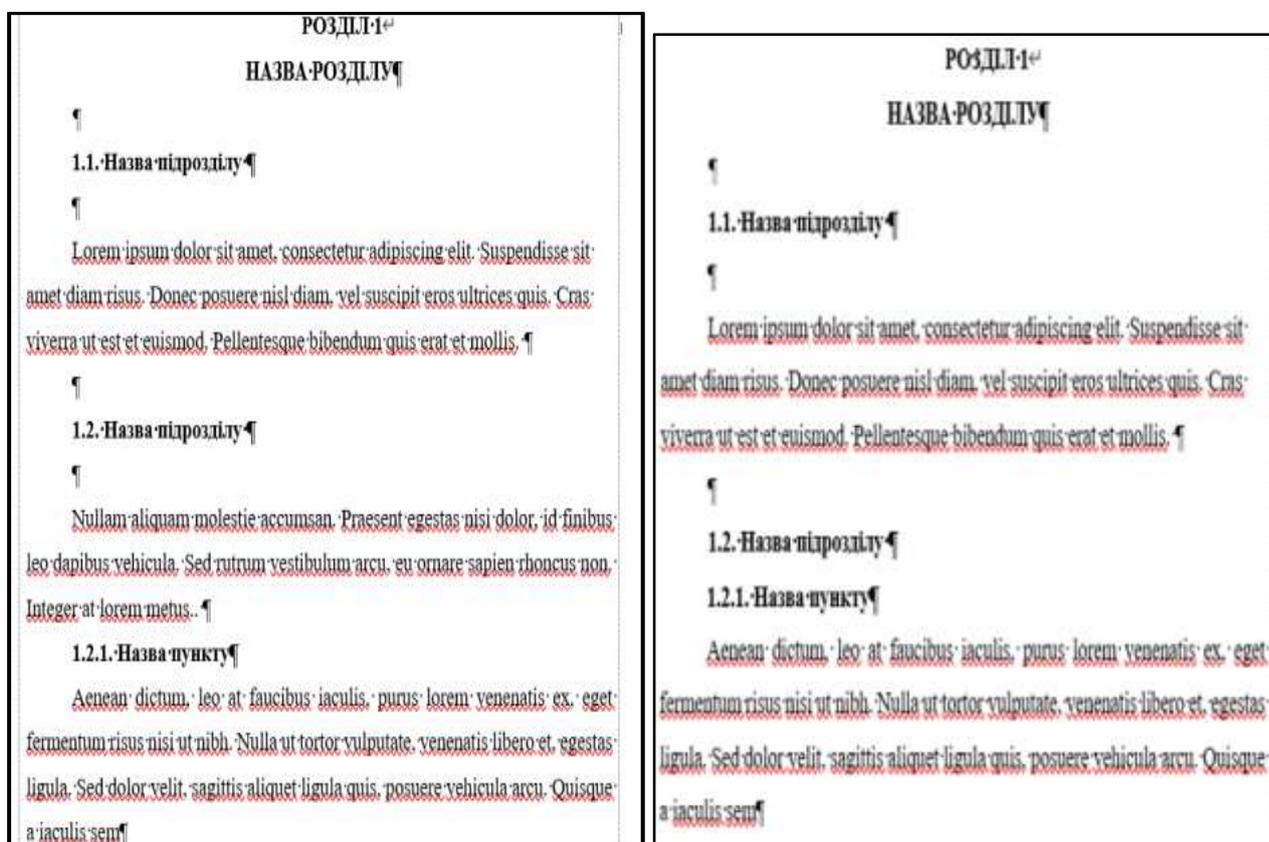
⁵ Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. 2007. № 6. С. 12.

підрозділ другого розділу). Потім у тому самому рядку наводять заголовок підрозділу.

2. *Заголовки пунктів* друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

3. Між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом слід робити додатковий міжрядковий інтервал.

Приклад

Ілюстрації

1. *Ілюстрації* позначають словом «Рисунок» і нумерують. Рисунок обов'язково розміщують одразу після абзацу, де про нього йдеться. Назву рисунка наводять знизу (по центру) або праворуч від рисунка.

2. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках “(рис. 3.1)” або зворот типу: “...як це видно з рис. 3.1⁶” або “...як це показано на рис. 3.1”.

3. Підпис рисунку за алгоритмом:

«Рисунок []№ розділу[.]№ по порядку рисунку[]-Назва рисунку»

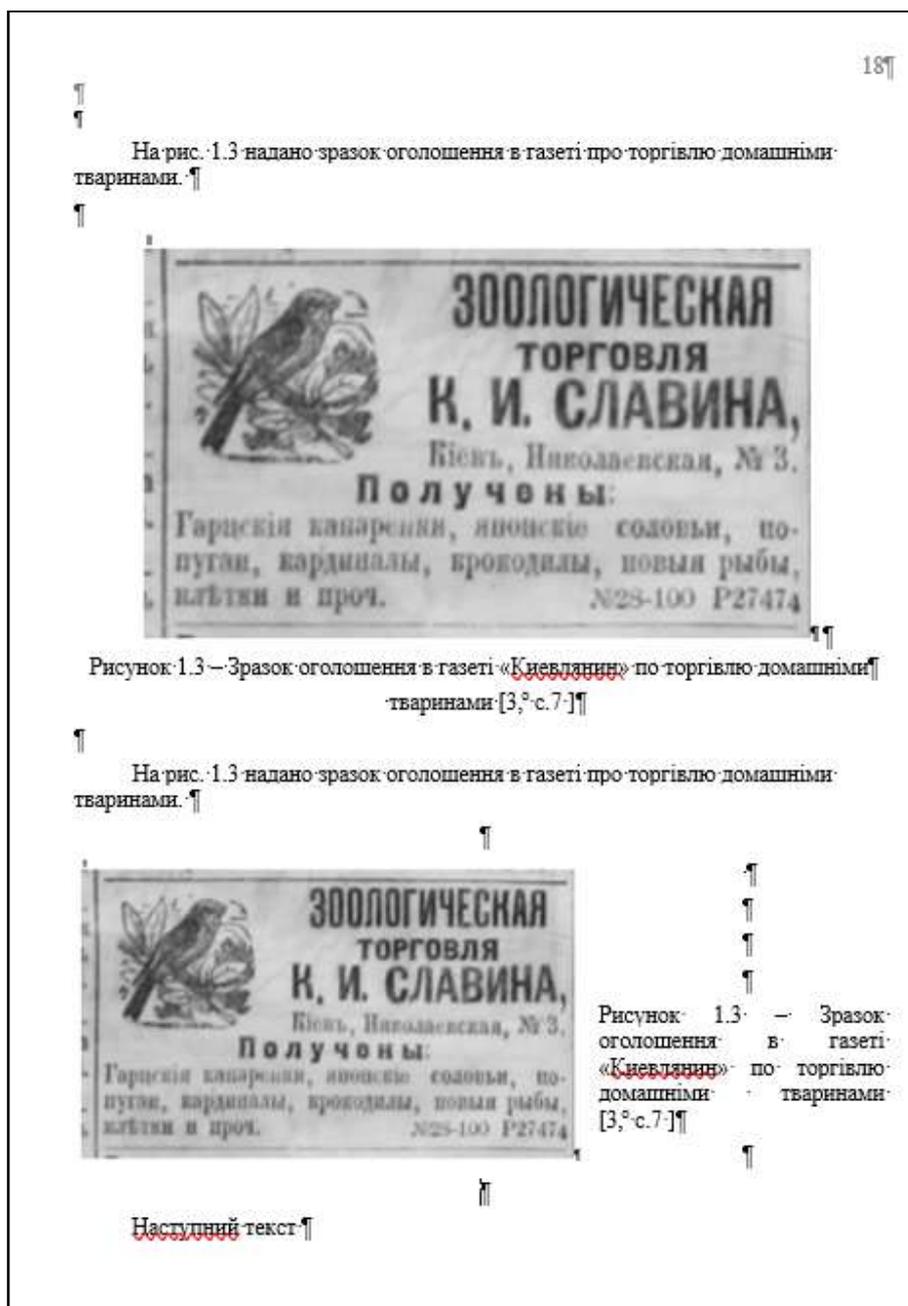
(Приклад: Рисунок 1.3 -Контурна карта території України X ст.)

4. Між текстом і рисунком, а також між назвою рисунка й текстом після рисунка слід робити додатковий міжрядковий інтервал⁷.

⁶ Звернути увагу, що при переносі в тексті посилання на рисунок номер рисунку окремо не переноситься від слова «рис.».

⁷ Мазур О. В. Основи наукових досліджень: Посібник для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця, нова книга, 2013. С. 50.

Приклад:

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Здобувач повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. Цитата в тексті береться в дужки «” або «».

У разі використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело робота не зараховується⁸.

Посилання в тексті роботи на джерела та цитати слід оформлювати відповідно до відповідно до чинного ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання або ж до одного з міжнародних стилів оформлення публікацій: MLA (Modern Language Association) style; APA (American Psychological Association) style; Chicago/Turabian style; Harvard style; Vancouver style.

⁸ Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. 2007. № 6. С. 6.

Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «рис. 1.2».

На всі таблиці роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... у табл. 1.2».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3»⁹.

Посилання на цитату зазначається коротко у квадратних дужках номер джерела в списку літератури та вихідну сторінку цитати: «...[Текст цитати].....[10, с. 355]».

Додатки

Додатки (за наявності) оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки і мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток _____» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток А.

Ілюстрації й таблиці, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: Рис. Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); таблиця (А.1) – перша таблиця додатка А¹⁰.

⁹ Мазур О. В. Основи наукових досліджень: Посібник для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця, нова книга, 2013. С. 50.

¹⁰ Мазур О. В. Основи наукових досліджень: Посібник для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця, нова книга, 2013. С. 54.

Додаток Г 1

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА

(повна назва інституту/факультету)

кафедра ІСТОРІЇ

(повна назва кафедри)

ДОПОВІДЬ

з дисципліни (кредитного модуля) *Історія Української культури*

спеціальність *G1 Хімічні технології та інженерія*

спеціалізація *Хімічні технології та інженерія*

На тему

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Виконав (-ла) студент (-ка) _1-го курсу

гр. БС- з _____

ПРІЗВИЩЕ Ім'я по батькові студента

Засвідчую, що у роботі немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань.

Студент (-ка) _____

(підпис студента)

Київ – 20xx_р.

Додаток Г 2

Простий план зміст доповіді (реферату)

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1	
1.1.	4
РОЗДІЛ 2	5
2.1.	8
РОЗДІЛ 3	18
3.1.	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	21
ДОДАТКИ	

Додаток Д

Зразок оформлення презентації

Не розміщуйте на слайді дослівно все, що ви маєте намір сказати словами. Великий текст дуже важко читати та майже неможливо запам'ятати.

Не пишіть весь текст прописними літерами.

Рівномірно та раціонально використовуйте площу слайда.

Під час оформлення презентації краще використовувати такі шрифти: ArialGeorgiaTahomaVerdana.

Не слід використовувати виділення підкресленням, тому що в сприйнятті активних користувачів Інтернету підкреслення пов'язане з гіперпосиланням.

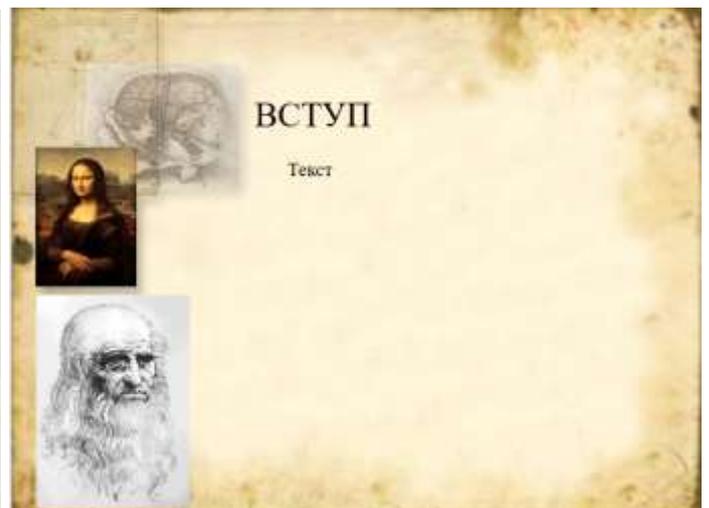
Титульний аркуш

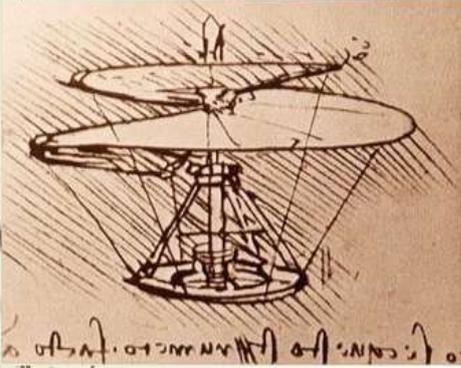
Зміст презентації

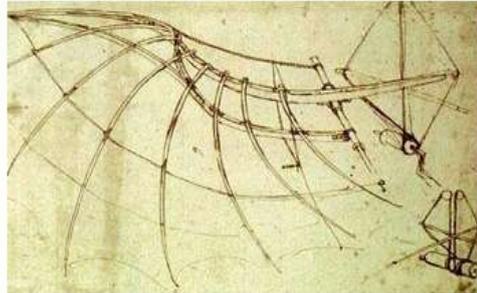
Вступ

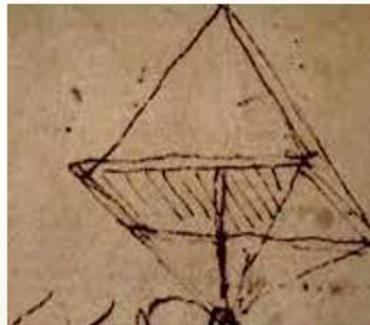
ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ

Однією з перших (і найвідоміших) замальовок на тему польоту людини є схема пристрою, яке в наш час прийнято вважати прототипом гвинтокрила.

Механізм польоту, - крило птаха. Леонардо да Вінчі був переконаний, що "людина, яка долає опір повітря за допомогою великих штучних крил, може піднятися в повітря."

Запис у проміжку між 1483 та 1486 роком. Такий пристрій отримав назву "парашут" (від грецького para - "проти" і французького "chute" - падіння).

ХТО ТАКІ МАСОНИ

Перші масонські ложі були засновані в Англії ще в 17 столітті, це було об'єднання мулярів, які займалися будівництвом храмів. Саме слово "муляр" є буквальним перекладом назви членів організації.

Висновки

Дякую за увагу

